

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตของมนุษย์ มนุษย์จึงสามารถเรียนรู้ภาษาเพื่อการดำรงชีวิต เป็นเครื่องมือของการสื่อสารและสามารถพัฒนาภาษาของตนได้ ภาษาช่วยให้คนรู้จักคิดและแสดงออกของความคิดด้วยการพูด การเขียน และการกระทำซึ่งเป็นผลจากการคิด ถ้าไม่มีภาษาคนจะคิดไม่ได้ ถ้าคนมีภาษาน้อย มีคำศัพท์น้อย ความคิดของคนก็จะแคบไม่กว้างไกล คนที่ใช้ภาษาได้ดีจะมีความคิดดีด้วย คนจะใช้ความคิดและแสดงออกทางความคิดเป็นภาษา ซึ่งส่งผลไปสู่การกระทำ ผลของการกระทำส่งผลไปสู่ความคิด ซึ่งเป็นพลังของภาษา ภาษาจึงมีบทบาทสำคัญต่อมนุษย์ ช่วยให้มนุษย์พัฒนาความคิด ช่วยดำรงสังคมให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข มีไมตรีต่อกัน ช่วยเหลือกันด้วยการใช้ภาษาติดต่อสื่อสารกัน ช่วยให้คุณปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์ของสังคม ภาษาช่วยให้มนุษย์เกิดการพัฒนา ใช้ภาษาในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การอภิปรายโต้แย้ง เพื่อนำไปสู่ผลสรุป มนุษย์ใช้ภาษาในการเรียนรู้ จดบันทึกความรู้ แสวงหาความรู้ และช่วยจรรโลงใจ ด้วยการอ่านบทกลอน รื่องเพลง ภาษายังมีพลังในตัวของมันเอง เพราะภาษ่อมประกอบด้วยเสียงและความหมาย การใช้ภาษาใช้ถ้อยคำทำให้เกิดความรู้สึกต่อผู้รับสาร ให้เกิดความชื่นชม ความรักยอมเกิดจากภาษาทั้งสิ้น ที่นำไปสู่ผลสรุปที่มีประสิทธิภาพ ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

การอ่าน เป็นส่วนหนึ่งของภาษา เป็นความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างคนกับข้อมูลเชิงสัญลักษณ์ การอ่านมักจะเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง (มิ่งขวัญธรรม ฉ่ำชื่นเมือง. 2542 : 8) การอ่านเป็นทักษะของการสื่อสารและเป็นทักษะที่สำคัญในการแสวงหาความรู้ด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร ที่มีเทคโนโลยีเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การอ่านจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นในการนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้สามารถติดตามความเคลื่อนไหว ความก้าวหน้า และการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. 2545 : 41)

การคิดวิเคราะห์เป็นทักษะหนึ่งที่เป็นสิ่งสมควรได้รับการฝึกฝน เรียนรู้ และพัฒนาเป็นอย่างยิ่ง การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในด้านการคิด ช่วยให้การ

พัฒนาคุณภาพการศึกษาประสบความสำเร็จ (ฉัฐพร ทาเงิน. 2536 : 1) นักการศึกษาได้หันมาให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับการคิด โดยเชื่อว่าการคิดเป็นคุณสมบัติเบื้องต้นอันเป็นพื้นฐานที่จะทำให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้มีความสามารถทางความคิดด้านเหตุผล การไตร่ตรอง การคิดทบทวนหาข้อมูลก่อนจะด่วนสรุป หรือการสรุปใด ๆ โดยใช้หลักเกณฑ์ ดังนั้น การปลูกฝังความสามารถการคิดเชิงวิเคราะห์จึงมีความสำคัญยิ่งในระบบการศึกษา เพื่อสร้างการเป็นพลเมืองของชาติที่จะสามารถยืนหยัดได้ด้วยความคิดของตนเองและคิดได้อย่างถูกต้อง (ต่อศักดิ์ ประศาสนศิลป์. 2544 : 36-39)

การประเมินคุณภาพภายนอกได้ระบุมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ 4 เกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความคิด สร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ ตัวบ่งชี้ ได้แก่ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปความคิดรวบยอด คิดอย่างเป็นระบบและการคิดแบบองค์รวม สามารถคาดการณ์ กำหนดเป้าหมาย และแนวทางการตัดสินใจได้ ประเมินทางเลือกแนวทางการตัดสินใจ และการแก้ปัญหาอย่างมีสติ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี และมีจินตนาการ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ตัวบ่งชี้ได้แก่ สามารถสื่อความคิดผ่านการพูด เขียน หรือนำเสนอด้วยวิธีต่าง ๆ สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ได้ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2548 : 11-12) การเขียนก็เป็นอีกทักษะที่มีอย่างมากในการติดต่อสื่อสาร การเขียนเป็นการแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกที่มีอยู่ในใจออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ โดยวิธีใช้สัญลักษณ์ที่เรียกว่าตัวอักษร เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจเจตนาของผู้เขียน ผู้อ่านจะสามารถรับรู้ความในใจของผู้เขียนได้ดีหรือไม่ นั่น ก็อยู่ที่ว่าผู้เขียนมีทักษะในการใช้ภาษาเขียนได้ดีเพียงใด (สนิท ตั้งเพวี. 2538 : 115)

การฝึกทักษะภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพจะต้องมีการวัดผลและประเมินผลอยู่เสมอ เพื่อให้ทราบพัฒนาการและปัญหาในการเรียนภาษาของผู้เรียนว่า มีความบกพร่องในจุดใด การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการตรวจสอบผลการเรียนรู้ และพัฒนาการจัดการเรียนรู้และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจผลการเรียน สถานศึกษาต้องดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการวางแผนจัดกระบวนการที่เป็นระบบ และปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผลการประเมินถูกต้องตามสภาพความรู้ ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ถูกต้องตามหลักการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนั้น ครูจึงควรวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อ

ตรวจสอบว่า นักเรียน ได้มีพฤติกรรมเปลี่ยนไปตามจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้หรือไม่ ถ้าไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้หรือไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ครูจะต้องหาข้อบกพร่องทั้งของนักเรียน แล้วจัดสอนซ่อมเสริมเพื่อให้นักเรียนผ่านเกณฑ์ (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551)

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้กำหนดกรอบแนวทางในการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนอยู่บนพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน และการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน การประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน และเป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งที่ผู้เรียนทุกคนต้องได้รับการประเมินให้ผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด จึงจะได้รับการตัดสินผลให้ผ่านการศึกษาแต่ละระดับชั้น นับได้ว่าการประเมินเป็นมาตรการสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา เพราะมาตรการดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการฝึกฝนความสามารถในการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน อันเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในทุกด้านอย่างจริงจัง ในขณะเดียวกันก็เป็นมาตรฐานเพื่อแก้ปัญหาค่าความอ่อนความสามารถในการเขียนสื่อความของผู้จบการศึกษาทุกระดับอีกด้วย

เนื่องจากสถานศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน มีลักษณะหลากหลายแตกต่างกัน ทั้งศักยภาพปัจจัย และบริบท แต่การประเมินผลการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนเป็นเกณฑ์ หนึ่งของกรอบในแต่ละระดับชั้นที่สถานศึกษาทุกแห่งพึงปฏิบัติ การใช้แบบสอบมาตรฐานประเมินผลการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนกับนักเรียนทุกคน เพื่อใช้ผลการสอบนำมาวัดความสามารถหรือตัดสินการผ่าน ไม่ผ่าน ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจเลือกวิธีการประเมินด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ สถานศึกษาอาจจัดให้สร้างและพัฒนาแบบสอบขึ้นมาใช้เองก็ได้ แต่ควรคำนึงถึงความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่นของแบบสอบดังกล่าวด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2548 : 58-62)

จากแนวทางการปฏิบัติในการวัดและประเมินผลความสามารถด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ทั้งจากส่วนกลางและส่วนของสถานศึกษา ที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบในงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลในโรงเรียน เมื่อพิจารณาแล้วจึงเห็นว่า การประเมินด้านนี้ยังไม่มียุทธวิธีที่เป็นมาตรฐาน และไม่มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ

อาจจะทำให้การวัดและประเมินผลด้านนี้ไม่มีคุณภาพเพียงพอ คือ ขาดความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น และที่สำคัญ คือ ขาดความยุติธรรมสำหรับผู้เรียน เพื่อให้ได้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนที่มีคุณภาพเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการประเมินความสามารถดังกล่าวของผู้เรียน ทำให้ผู้วิจัยมีความต้องการที่จะวิจัย เรื่อง “การสร้างแบบทดสอบความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำถามการวิจัย

1. แบบทดสอบความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีลักษณะและคุณภาพเป็นอย่างไร
2. เกณฑ์ปกติของคะแนนความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบทดสอบความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ ของแบบทดสอบความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 5,606 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 364 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตาราง ของ Krejcie and Moagan และทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

2. ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบทดสอบความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความสามารถในการอ่าน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจในการอ่านประเภทร้อยแก้ว และร้อยกรอง อ่านเรื่องแล้วแสดงข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน และอ่านเรื่องแล้วจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจในการคิดจำแนก แยกแยะข้อความ เรื่องราว เหตุการณ์ ความสัมพันธ์และหลักการของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่กำหนดให้ ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์ความสำคัญ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ

ความสามารถในการเขียน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน การเขียนสื่อสาร โดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจนและเหมาะสม และเขียนจดหมายได้ถูกต้อง

แบบทดสอบความสามารถในการอ่าน คิวิเคราะห์ และเขียน หมายถึง เครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถในด้านการอ่าน คิวิเคราะห์ และเขียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 3 ฉบับ ประกอบด้วย แบบทดสอบการอ่าน แบบทดสอบการคิวิเคราะห์ และแบบทดสอบการเขียน

คุณภาพของแบบทดสอบความสามารถในการอ่าน คิวิเคราะห์ และเขียน หมายถึง คุณสมบัติของแบบทดสอบที่แสดงความสามารถของแบบทดสอบ โดยพิจารณาจากค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบทดสอบ

ค่าความยาก (Difficulty) หมายถึง สัดส่วนของจำนวนนักเรียนที่ตอบข้อสอบนั้นได้ถูกต้องต่อจำนวนนักเรียนทั้งหมด ข้อสอบที่มีคุณภาพจะมีค่าความยากอยู่ที่ 0.2-0.8

ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง คุณสมบัติของข้อสอบในแบบทดสอบความสามารถในการอ่าน คิวิเคราะห์ และเขียน ที่จำแนกหรือแยกผู้เข้าสอบออกได้เป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการอ่าน คิวิเคราะห์ และเขียนสูง และกลุ่มที่มีความสามารถในการอ่าน คิวิเคราะห์ และเขียนต่ำ ได้อย่างถูกต้อง

ค่าความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง คุณสมบัติของแบบทดสอบที่สามารถวัดได้ในสิ่งที่ต้องการ วัดถูกต้อง แม่นยำ และตรงตามตัวบ่งชี้ที่ต้องการวัด

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง คุณสมบัติของการวัด ที่สามารถวัดความสามารถของนักเรียนได้คงที่ แม่นอน ไม่ว่าจะวัดกี่ครั้งก็จะได้ผลเหมือนเดิม

เกณฑ์ปกติ (Norms) หมายถึง ค่าของคะแนนดิบที่แปลงให้อยู่ในรูปของคะแนนที่ปกติ (Normalized T - Score) โดยเกณฑ์ปกติที่ได้เป็นเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local norms) ซึ่งใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญ

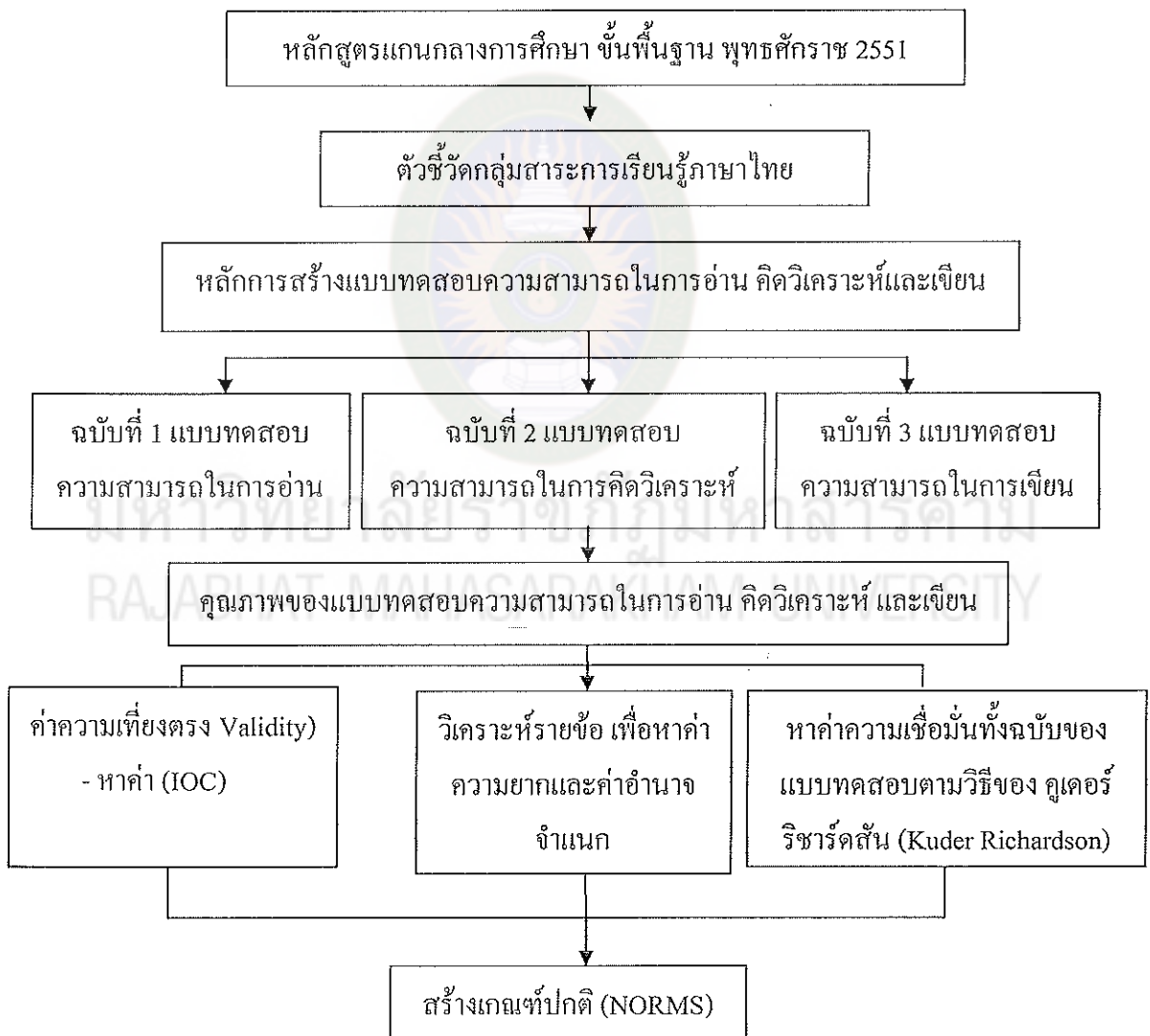
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิวิเคราะห์ และเขียน ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับวัดและประเมินผลการอ่าน คิวิเคราะห์ และเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. ผลการศึกษาในครั้งนี้ ใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบความสามารถในระดับชั้นอื่น ๆ และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

3. ครูได้เกณฑ์ปกติของคะแนนจากแบบทดสอบความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบทดสอบความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีคุณภาพ ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย